

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

Decollationis S. Ioannis Baptistæ festo Paraphrasin Epistolæ quære in
festo SS Fabiani & Sebastiani.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

inquit, pictores, quum imaginem ex imagine pingunt, exemplar identidem respectantes, lineamenta eius transferre conantur magno studio ad suum opificium: ita qui sese meditantur omnibus numeris virtutis absolutum redere, veluti simulachra quædam spirantia & astuosa, sanctorum vitas respicere oportet, probaque opera illorum sua imitando facere. Hæc ille. Quod nos dilectissimi ita demum exactè præstabimus, si libenter ac studiose vel ipsi legemus, vel ex alijs discemus facta sanctorum, atque non minori studio illorum ambiemus suffragia, vt suis precibus nobis concilient gratiam Dei, qua freti, possimus fortiter illorum vestigijs ingredi, & eodem peruenire, quo ipsi felicissimè pertingere meruerunt gratia & benignitate Seruatoris nostri, cui cum Patre & Spiritu sancto est omnis honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Alta sanctorum
quinam
imitari de-
beamus.

IN FESTO DECOLLATIONIS SANCTI IO-
annis Baptiste, Epistolam cum sua Paraphrasi,
quare in Festo sanctorum Fabiani & Se-
bastiani martyrum.

EXEGESIS EVANGELII IN EODEM FESTO.
Marci sexto.

CRudelissimum facinus hodierna die commemorat Ecclesia, quo in gratiam vilissimæ meretricæ neci datus est homo sanctissimus, quo nemo fuit maior inter natos mulierum, qui ob maximam ad Christum Dei Filium propinquitatem, vox verbi appellatur, qui sic vixit in terris, vt vita illius omnibus etiam quantumuis iustis exemplo sit: quem denique ipse Dei Filius tantis extulit encomijs, vt nullum similiter laudasse probetur. Et tamen hic talis & tantus ob fœdissimum adulteræ amorem, & saltatricis puellæ iniquam petitionem capite truncatus est, vt qui nascendo prædicando, baptizando Christi præcursores egerat, ageret etiam moriendo. Videamus ipsam rei gestæ historiam, quam post Matthæum plena fide descripsit Marcus Euangelista in hunc modum:

Matth. 11.
Esaie 40.
Lucæ 9.
Ioan. 1.
Matth. 11.
Lucæ 7.
Matth. 14.

Misit Herodes, ac tenuit Ioannem, & vinxit eum in carcere propter Herodiadem vxorem Philippi fratris sui, quia duxerat eam. Dicebat enim Ioannes Herodi: Non licet tibi habere vxorem fratris tui.

Herodes iste non est idem, qui infantes occidit nato Salvatore, sed huius filius, nihilo patre scelerator, cuius impia facinora & immanem crudelitatem maluit imitari, quam prophetæ & plus quam prophetæ æquissimam & amantissimam obiurgationem recipere. Vicerat enim eum amor impurus flagitiosæ adulteræ, & dum noluit tartareum æstuantis ignem libidinis extinguere, accidit illi quod in Psalmo de impijs dicitur: *Superccidit ignis, & non viderunt solem.* Non enim potuit lucem veritatis, id est, quid æquum & bonum esset, iusto pendere iudicio, obrutus igni vel potius fumo cœnosæ voluptatis, atque ad apprehendendam iustitiam, & profligandam ini-

Herodes iste
quis fuerit.
Psal. 17.

T. VI
22

quitatem tanto factus est infirmior ac impotentior, quanto se magis passus est inexplicabilibus insanientis spurcæque delectationis nexibus irretiri. Quo vos exemplo instructi dilectissimi, fugite carnis desideria nefanda, ne dum illa vultis explere, in alia atrociora corruatis facinora, atque Herodes instar ad id vsque insanix deuoluamini, vt non solum non feratis recte mouentes & ad iustitiæ viam reuocare vos volentes, sed etiam persequamini. Videtis hunc miserum Herodem libidine superatum rapuisse vxorem fratris sui, eamq; vxoris, imo adulteræ loco retinuisse. Quod cum vir Dei sanctissimus Christi Baptistæ Ioannes iustitiæ zelo incitatus reprehenderet, vt que adeo id eum ægrè tulisse, vt eum in carcerem coniecerit. Ex reprehensione, vnde corrigi debuerat, factus est deterior, & ab adulterij scelere ad homicidium præcepit ruit, addens crimina criminibus: ita vt fieri plerumque solet, dum non expiantur statim congrua pœnitentia quæ peccata admittenda sunt, vt ad peiora fiat progressio. Quod autem tam iniquam ob causam, nempe vt possit manere liberior in adulterio, & suæ Herodias di facis facere, virum sanctissimum homo impurissimus in carcerem misit, sicut augustinus plurimum Herodis impietatem, ita beatissimum Ioannem multo reddidit spediorem. Simul autem vtilissimum hic nobis datur exemplum fraternæ correptionis, quam etiam Christus à nobis exigit, dicens: Si peccauerit in te, id est, te sciente, vt exponit D. Augustinus, frater tuus, corripe illum, &c. Et hæc fraternæ correptio est vnum ex septem spiritalibus misericordiarum operibus, maiorisque apud Deum meriti, quia est potior actus charitatis, quam vel vulnus corpori infligendum curare, vel inopi ac egeno præbere alimentum: siquidem hæc ad corpus pertinent, illa ad animam, quæ longè præstat corpori. Nec quisquam est ab huius exhibitione correptionis, quatenus per simplicem sit admonitionem, non e iam per debitam castigationem siue pœnitentiam, exceptus: quanquam hodie pro dolor plures sunt ad malum incitatores, quam malè agentium obiurgatores. Insignis quidam Theologus affirmare non dubitat totum penè mundum perire potissimum ob duorum violationem præceptorum: quorum alterum est de vitanda luxuria, alterum de corripiendis proximis. Attamen debet in corripiendo haberi ratio loci & temporis, curandum ne correptio ipsa vel indiscreta, vel irridicula, vel malitiosa sit, sed discreta, seria ac benigna. Inuenias plerumque tam in obiurgando importunos ac incautos, vt dum vnum volunt curare vulnus, decem peiora infligant. Præcipue autem ad superiores correptio, acque etiam correctio subditorum pertinet, quæ si negligatur, omnis disciplinæ vigor languescit, & vitia magis ac magis increfcunt, fiuntq; superiores toties rei homicidij apud Deum, quoties per debitæ castigationis negligentiam pereunt animæ ipsorum curæ commissæ. Sunt verò tria quædam, quæ non merito debeant ad aliorum reprehendenda errata incitare. Primum est, crebra scripturæ sacræ adhortatio. Secundum, multum plex, quæ inde sequitur, utilitas, maximè si sint homines bonæ indolis. Tertium, mala innumera quæ euenire certum est, dum vitia non reprehenduntur. Porro ipsa obiurgatio, quæ fit per superiores, primo quidem discreta erit, & cum diligenti perscrutatione culpæ quam quis est reprehensus coniuncta. Secundo, ordinata, vt peccatum occultum occultè, publicum manifestè corripatur. Tertio,

Desideria carnis quanto studio fugienda.

Matth. 18. Augustin. Correptio fraternæ quæ sit meriti.

Quorumnã ob præceptorum omissionem totus penè mundus intereat. Correptio fraternæ quomodo fieri debeat, & per quos.

Quænam incitent homines ad correptionem fraternam. Obiurgatio per superiores quomodo fieri debeat & quomodo.

Tertio, ex amore proficiscetur. Quarto, cum compassione coniuncta erit. Quinto, adiunctam habebit benevolentiam. Sexto, mansuetudinem, patientiam & modestiam comites tenebit. Si quis hæc de re plura velit nosse, legat scripta doctorum. Certè Baptista Domini maluit vitam suam mortis discrimini obijcere, quam non obiurgare sæuissimi licet tyranni sacrilegam temeritatem, qua proprij fratris non est veritus vxorem apud se detinere in summam Dei & fratris iniuriam, ac plurimorum scandalum. Itaque dicebat illi fidenter: Non licet tibi neque diuino, neque naturali iure habere vxorem fratris tui vi illi ablaram. Sed hac reprehensione Herodis pariter ac Herodiadis insaniam prouocat. Sequitur enim:

Herodias autem insidiabatur illi, & volebat occidere eum, nec poterat. Herodes autem metuebat Ioannem, sciens eum virum iustum & sanctum, & custodiebat eum: & audito eum multa faciebat, & libenter audiebat eum.

Execrabilis femina significans se incestis delectari nuptijs, sanctum Ioannem è medio per insidias tollere nitentur, verita ne illius verbis fortè correctus Herodes ipsam repudiaret. Sed non poterat ante tempus à D. o definitum. Quis enim possit cuiquam nocere Deum timenti, & diuini munitione auxiliij protecto? Matthæus scribit: Herodam quoque voluisse occidere S. Ioannem, sed timuisse populum. Iam corde homicidium moliebat, nihil timens Deum, sed re ipsa perficere non audebat, timens populum. O verè hypocritam, quem à scelere non Dei, sed hominum timor retraxit. Quod ergo hic dicit Marcus metuisse eum Ioannem, &c. fortassis simulate gessit, vt solent qui se hominibus venditant, nec Dei omnia cernentis faciem verentur. Vel forsitan istiusmodi erat erga Ioannem antequam ad illicitas nuptias aspirasset. Quid enim ille ob hominem vnum intermitteret, aut quid hominem quamlibet sanctum formidaret, qui tam scelerato sese adulterio obstrinxerat, nisi quod eo solo nomine metuit Ioannem, quod timeret populum optimè de Ioanne sentientem, si quid illi nocuisset. Veram vtunque se res habeat, siue ex animo, siue simulate Ioannem timuerit, tamen vici amor adulteræ. Vnde:

Quum dies opportunus accidisset Herodi natalis sui, cœnam fecit principibus, & tribunis, & primis Galilææ.

Dies opportunus idcirco forsitan dicitur, quod tum commodissimè sibi visus est propheta necem animo diu conceptam & concupitam perficere posse. Ideoque vocat principes, & tribunos, & primos Galilææ, ijsquæ audientibus turat puellæ filiz Herodiadis, sciens eam perituram prophetae interfectionem, volensque testes habere principes Galilææ se non odij causa, sed ob iusturandum prophetam occidisse, sicquæ per illos facile populo excusatum purgarumq; sese redderet. Celebrat ergo natalem suum, vt luxuriosum prophatumq; conuiuium etiam sanctissimi viri crudeli homicidio redderet sceleratius, nec tamen apud homines incurreret suspicionem aut notam criminis, sed ex religione fecisse videretur quicquid egisset. Sed nun-

Hieron.

Matth. 14.

Herodes
sicut quædam
sua hypo-
critaPrincipes &
primos Galilææ
cur Herodes inuitaret
ad conuiuium.

T. VI
22

quid homo versipellis Deum sefellit? O quam misera & infelix illa consolatio est, hominibus sese purgatum efficere, & conscientia criminis intus vi & excruciar?

Cumque introisset filia ipsius Herodiadis, & saltasset, & placuisset Herodi, simulque recumbentibus, rex ait puellæ: Petè à me quod vis, & dabo tibi. Et iuravit illi: quia quicquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei.

Saltat filia matris viperæ, non temerè sanè, nec vulgari pretio, sed pro capite viri sanctissimi, vt nefaria saltandi petulantia impium reportaret & crudele præmium, & quod neque Herodis saua tyrannis, nec Herodiadis multijuges infidiæ obtinere poterant, puella impurissima lasciuia saltatione impetraret. O quis vnquam verbis vllis consequi possit, quot mala proficiantur ex hac pessima choreas ducendi consuetudine, quæ tamen apud Christianos ita penitus inueterauit ac inoleuit, vt quasi pro lege habeatur. Nec satis est miseris ac deploratis hominibus simpliciter choreas duxisse, sed omnigena adhibent libidinis irritamenta, quibus sauciantur animi miserorum, & mortiferis conficiuntur vulneribus. Tot libidinosi contactus, torpenti oscula, tot tantaque etiam mortifera iunguntur choreis discrimina, quasi non satis superque ex sese procliuës sint homines ad peccandum, nisi etiam de industria prouocentur. Hac de re terribilia multa scribunt viri sancti, ad quæ nos lectorem remittimus. Vnam Christus Iesus id nostris in cordibus efficiat, vt postpositis huiusmodi diaboli pompis & ludibrijs, quæ Christianæ grauitati conueniant potius sectemur. Christi membra sumus, caput nostrum imitemur. Cogitemus nos hic exules agere, nec ob aliud aliquid hic esse, nisi vt lacrymis & pœnitentia conuina Deum peccatis nostris offensum nobis conciliemus. Pudeat nos similes esse filie Herodiadis, quæ saltando hominis excellentissimi mortem obtinuit. Tantum infelix illa efficere potuit saltandi turpitudine, vt rex illi promitteret se daturum ei quicquid postulasset, idque etiam adhibito iuramento. Non tamen id casu rex ille impius fecit, sed iam ante cum sua adultera ita rem composuerat, vt filia saltaret, & à rege prouocata peteret caput Baptistæ. Nec soli regi placuit, sed & alijs simul recumbentibus. Siquidem habitu ornata meretricio, vt & nunc foemina virique solent, & saltando petulanter sese gerens, facile omnes in sui admirationem & amorem rapuit, quare effectum est, vt ipsi hospites siue conuiuiæ necis propheta rei essent, quando regi eam imperanti ejsi fortassis non animis, tamen silendo & non reprehendendo consenserunt. O caueant tandem Christiani animarum suarum discrimina, vitent luxuriosa conuiuia, vitent chorearum periculosam petulantiam, & cum Christo semper victuri in cælis, temporaria despiciant oblectamenta. Videamus nunc quid filia Herodiadis pro saltationis præmio petierit.

Quæ quum exisset, dixit matri suæ. Quid petam? At illa dixit: Caput Ioannis Baptistæ. Cumque introisset statim cum festina.

Choreas quæ
sunt hoc tem-
pore com-
munes & im-
pore ac ob-
scenæ.

Aduersus
choreas di-
libidinem re-
medium fit-
bile.

Iurasse Hero-
dem ex indu-
stria.

Conuiuia lu-
xuriosa quæ
to studio ca-
uenda.

festinatione ad regem, petiuit, dicens: Volo vt protinus des mihi in disco caput Ioannis Baptistæ.

Quare exit consuluera matrem, nisi quia iam ante sic inter se conuenerat, vt & rex promitteret, & filia à matre prophetæ mortem sitiente consilium quæreret, atque ita vir sanctissimus neci quidem daretur, non tamen videretur alia, quam religionis causa, vt ante dixi, occisus? Alioqui poterat filia, non consulta genitrice, petere quippiam à rege: sed consulit ante matrem tanquam ab illa præmonita, & matris impiæ voluntate perspecta, festinabunda tanquam & ipsa iam reprehensionum sancti viri pertraxa, & eius interitum auide cupiens redit ad regem, protinusque sibi caput sancti Ioannis in disco afferri iubet. O dignum saltationis præmium. Vel nunc tandem discant Christiani odire saltandi libidinem, quæ tulit è medio virum, quo teste Christo, in natis mulierum nemo maior fuit.

Matth. II.
Lucæ 7.

Et contristatus est rex.

Contristatus est simulate, non ex animo. Si enim matris aut patris necem postulasset filia Herodiadis, vtique non ascensisset.

Propter iururandum, & propter simul discumbentes noluit eam contristare.

Opportune hoc loco de iurandi temeritate nonnihil dicendum venit.

Iurauit Herodes, sed temere, & tamen iururandi religione velut obstrictum se simulans coram hominibus, crudele facinus perpetrat. Et nunc vt que adeo frequens est iurandi vsus apud homines, vt pene nihil absque iuramentis proferatur. Si quis eos reprehendat, dicunt licitum id esse, eo quod verum dicant. Et tamen etiam in rebus falsis sæpè iuramentum adhibent. Quod si etiam verum dicant, non tamen propterea fas est absque iusta causa iuramento dicta firmare. Christus ipse dicit: *Sit sermo vester, est, est, non, non:* quod his amplius est, à malo est: Attendant hæc quos iurare delectat. O terque quaterque execrandam hominum improbitatem, qui tam sunt ad impiè iurandum procliuēs, vt ad singula propè verba Christi mortem & vulnera non sine graui blasphemia commemorent, tantoque sibi magis placeant, quanto per hæc alijs eiusdem impietatis studiosis sese magis conformarint. Ec quis nesciat hæc iurandi assiduitate & licentia eo deuolui homines, vt sæpissimè etiam ad mendacia confirmanda iuramentis vtantur? Qui si sibi vim quandam adferrent, discerentque simplici vel affirmatione vel negatione esse contenti, procul semper abessent à falsa iuratione. Non enim propterea maiorem suis dictis fidem conciliant, quod facile iurant: imo hoc ipso omnem sibi fidem detrahunt, maximè si vel semel sint falsa iurasse deprehensi. Nihil quidem esset optandum magis, quam frequentissimam Christi & passionis ac vulnerum eius mentionem haberi apud Christianos: sed ea non nisi iurando & blasphemando commemorare, vt iam faciunt passim miseri & omni lachrymarum fonte plangendi homunciones, id verò tam immane ac execrandum est scelus, vt extremo iure sit supplicio vindicandum. Et tamen qui hodie iurare impiè non audet, ludibrio, apud amentes habetur. Sed nihil consultius, quantumuis id ægrè

iurandi consuetudo quæ hodie impia moleuerit.

iurare verum quando non liceat. Matth. 5. fac. b. 5. iurare per Christi mortem & vulnera quanta sit blasphemia & impietas.

Aduersus impiam iurandi assuetudinè remedium.

aaa capiant

T. VI
22

capiant membra & mancipia diaboli, quam omnem omnino vitare iurandi speciem, nisi quando id fortassis iustitia aut recta ratio exigit, esseque contentum simplici vel affirmatione vel negatione. Ita consulti etiam magnus ille Basilius, scribens in hæc verba: Non facta est res? negatio sequatur: facta est? consensu firmetur. Citra illam verborum implicationem ad aliud respiciens ipsam per se veritatem studet exprimeri, simplici ac nuda vsus assensione. Qui verò sic affirmanti minimè crediderit, ipse videtur, damnium sentiet incredulitatis. Turpe enim & omnino stultum, sese velle indignum accusare, & ad iuramenti securitatem confugere. Multa sunt apud sanctos patres aduersus iurandi perniciosam & improbam consuetudinem, quæ hic commemorare longum foret. Breuiter, qui suæ salutis consilium cupiet, abstineat à iuramentis, ne reus sit violati præcepti illius: *Nō assumes nomen Dei tui in vanum.* In quod utique peccatur, non solum falso, sed etiam friuole iurando. Extant apud Diuum Chrysostrum per plures Homiliæ, vbi satis terribiliter compescit homines à iurandi vicio. Sed durum est, inquis, vincere malam consuetudinem. Imo verò durum est & longè durissimum vri mala conscientia, & deinde æternis vexari supplicijs. Verum his de iuramento vitando dictis, ad Euangelium redeamus.

Basilius.

Iuratio in diu. op. recept. prohibita. Exod. 20. Leuit. 27. Deut. 1. Chrysostr.

Execrabilis Herodes, vt sub occasione pietatis impius fieret, propter iuliorandum, & propter simul recumbentes, noluit puellam contristare. O hominem nefarium, qui ne puellam contristet, imo vt suæ & matris & puellæ libidini satisfaciat, crudelissimum perpetrare homicidium non verecetur. Quanto satius fuisset audire recta monentem virum Dei, & potius sacrilegam Herodiadem, impuramque filiam illius contristare, quam illis consentiendo, seipsum perdere, & Deum offendere? Multos hodieq; habet Herodes imitatores sui, qui malint Deo displicere quam hominibus. Sed veniet illa dies, quando se optabunt omnibus displicuisse hominibus, vt vel soli Deo placerent.

Imitatores quos hodie plures habet iste impius Herodes.

Sed misso confestim spiculatore, præcepit afferri caput eius in disco. Et decollauit eum in carcere, & attulit caput eius in disco, & dedit illud puellæ, & puella dedit matri suæ. Quo audito, discipuli eius venerunt, & tulerunt corpus eius, & posuerunt illud in monumento.

Chrysostr.

Ioannis Baptistæ exemplum excellens.

O impietas, ô crudelitas, ô audax facinus, ô immane sacrilegium, iustus decollatur, sic caput eius lubricæ saltationis precium, in disco afferitur, conuiniis apponitur, grande quidem ferculum, sed visu horrendum. Pulcherrimè hac de re scribit Chrysostrum in hunc modum: Hodie nobis Ioannis virtus, Herodis feritas quam refertur, concussa sunt viscera, corde tremorur, caligauit visus, hebit intellectus, aufugit auditus. Aut quid consistat in sensibus humanis, quando perdit virtutum magnitudinem, criminum magnitudo? Ioannes schola virtutum, magisterium vitæ, sanctitatis forma, norma iustitiæ, virginitatis speculum, pudicitie titulus, castitatis exemplum, poenitentia via, peccatorum venia, fidei disciplina. Ioannes ma-

107 108

for homine, par angelis, legis summa, Euangelij sanctio, Apostolorum vox, silentium prophetarum, lucerna mundi, præcursor iudicis, Christi mediator, Domini testis, totius medijs Trinitatis. Et hic tantus datur incessui, traditur adulteræ, addicitur saltatrici. Hæc Chrysostomus. Ita nimirum euenit amicis Dei, vt persecutiones patiantur ab impijs, quo tanto sine Deo chariores atque coniunctiores in cælis, quanto illi perferendis malis fuerint similiore in terris. Sed quid sibi vult, quod confestim misit spiculatorem Herodes, nisi quod hoc ipso rursus subindicat lætari se repta tandem occasione, qua posset virum sanctum extinguere? Nec moras necesse simulata paululum tristitia, mox carnificem mittit, vt secto capite, habeat in sua potestate linguam illam verè igneam, cuius feruentissimis reprehensionibus tanquam flammis quibusdam vltum se nouerat. O quanto rectius prospexissent sibi, tum ipse, tum adultera illa & filia nefaria, si ad viri sanctissimi amicos & iustas admonitiones sese collegissent, suam perspexissent turpitudinem, Dei horrenda iudicia timuissent, timendo auertissent, & cuius sententiam se norant effugere non posse, maluissent sibi conciliare misericordiam, & mitissimum potius experiri ac indulgentissimum patrem, quam exactissimum & seuerissimum iudicem. Sed delectabat eos iniquitas, cuius amore factum est, vt odio illis esset veritas, innocentia, iusticia, integritas. Et quia noluerunt ex se profigare tantum iniquum amorem, fœdamque delectationem, vsque adeo in eis excreuit earum quas diximus virtutum odium, vt propter eas in beatissimi patriarchæ Ioannis necem conspirarint: quam etsi summa cum voluptate tandem compleuerint, tamen nihil illi sancto nocere viro: at sibiipsis tanta compararunt eaque nunquam finienda supplicia, vt ea mens humana capere non possit. Datum est autem caput sanctissimum primum puellæ, vt haberet quod petierat saltationis precium: illa porro dedit illud matri, vt & ipsa optato insidiarum suarum sine se potitam lætaretur. Denique à discipulis corpus sepulturæ datum est, in extremo die summa tum gloria resurrecturum, & Herodi ac Herodiadi filizque saltatrici acriter insultaturum. Stabunt enim iusti in magna constantia aduersus eos qui se angustiauerunt, & qui abstulerunt labores illorum. Sapientia. 5.

SERMO IN EADEM FESTIVITATE.

Ut semper Ecclesia persecutionibus creuerit, & de amore priuato, ac de signis quibusdam amoris feruentis, tam carnalis, quam diuini.

NISI granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet, Ioannis duodecimo. Sicut ex morte Christi fratres charissimi, innumera extitit turba credentium, ita eiusdem Domini Iesu virtute & beneficio factum est, vt mors preciosa martyrum & sanctorum eius in magnos creuerit cumulos fidelium. Non enim extingui potuit religio Christiana vnquam persecutione tyrannorum, & iniusta nece innocentium, sed magnis semper est aucta incrementis. Exemplum habemus in beatissimo domini Baptista Ioanne, cuius sacro martyrio hic dies consecratus est, quem Herodes rex impius pro pietate peremptum optauit penitus ex ho-

T. VI
22

Math. 14
Marc. 6.

Martyrium
D. Ioannis
fructus quan-
tus sit secu-
tus.

Ioan. 2.

August.
Amor perdi-
tus quis, qui
que ipse
sunt fructus.

Amor vehe-
mens quis,
qui que ipse
opera.
August.

Amor carna-
lis quis.

minum memoria delere. Sed non solum ille non perijt, sed multa hominum millia illius accensa exemplo pro iustitia & veritate mortem libenter exceperunt. Ita nimirum quanto illum tyrannus conatus est maiori afficere ignominia, tanto eum reddidit illustriorem. Quis hodie non veneratur Domini Baptistam Ioannem, qui tamen probe sit Christianus? Vbiq; apud Catholicos celebris eius memoria agitur, & beatum eum prædicant omnes generationes, virtutumq; eius bonus odor totam implet Ecclesiam. Non sibi soli vixit, nec sibi soli mortuus est. Quam multos putamus peccatis onustos, traxit ad agendam penitentiam eius rigida & aspera vita? quam multos ad toleranda aduersa animavit illius mors immerita? Et nos hodie vnde deuotionis huius erga Deum & gratiarum actionis occasionem sumimus, nisi quia sanctum Ioannem pro iustitia, id est, pro Christi amore occisum recolimus? Non amavit ille animam suam, id est, portionem sensitivam, quæ voluptatibus dedita est, & aspera fugit, sed planè odiuit, nolens illius carnalibus acquiescere appetitionibus. Atque ita odiendo, imò verè & religiosè amando, in vitam æternam custodiuit eam. Nec se solum seruauit, sed suo exemplo plurimos ad tuendam iustitiam inflammauit. Amant multi seipos amore illo, qui hominem facit ciuem Babilonicæ ciuitatis, sed eo ipso crudelissimè sese odiunt. Signum autem amoris huius est, cum quis ea quæ ad Deum vel proximum pertinent, negligit. Dicitur non potest, quanta hinc amor producat mala. Itaque propriè non est dicendus amor, sed odium sui, quia vehementissimè nocet homini, excæcans animi obtutus, mortem æternam ipsi concilians, & sæpè etiam auferens ea quæ temporaliter amat. Si enim sectetur voluptates, destruit corpus suum, amittit sanitatem, abrumpit vitam, dilapidat facultates suas, perdit famam, & seipsum demonibus cruciandum tradit. Non sic se amavit Domini venerandus Baptista, sed seipso contempto, amavit Dominum Deum suum, illius malens voluntati inhærere, quam seipsum perditæ diligere. Ergo sanctè & religiosè se amavit, amore diuino, casto, immobili, feruenti, ignito, de quo iam non nihil dicturi sumus, ut qui illo præditus est, studeat magis ac magis illum in se augere: qui verò illius expars est, cupiat illo fortiter inflammari. Dicemus autem de quinque signis illius, ex quibus possit quis colligere vtrum eum adeptus sit, vel illo careat: simul etiam de amore carnali & infano agemus. Primum ergo amoris vehementis signum est, quod facit hominem sui obliuisci, sesequè minimè curare. Cuius ratio est, quia omnis illius cogitatio, totumq; desiderium versatur circa illum quem diligit. Quapropter dici solet animam amantem illi potius esse vbi amet, quam vbi animet. De eiusmodi hominibus vltimo sermone dicimus: Illi non est secum: vel, extra sese. Paret hoc euidenter in infanis mundi amatoribus, qui fortè alicuius mulierculæ amore capti sint, ut sese ab hominum consortio, à negocijs, ab occupationibus & rebus gerendis abstrahant, nihilq; illis curæ sit, nisi hoc tantum, ut possint adesse illi, quam tam perditæ amant. Denique vbi hic amor increuerit, ut quadam sui obliuione capiantur, nec alicuius pensi habeant quidnam patiantur, quid de ipsis dicatur, si sint alijs contempti, si dignitatis, existimatio-

tionis, famæ, honestatis iacturam faciant, quandoquidem corde toto apud amicam suam detinentur: qua ut frui possint, admittunt sæpius multa indigna, stulta, ridicula, puerilia, imo verò etiam præ mentis cæcitate grauiam & immania peccata. Nora est illa Sardanapali impurissimi regis historia, quem amoris infania eo vsque adduxit, vt non erubuerit, teste Iustino, inter scortorum greges nere, & mulierum habitu fœminas omnes lasciuia anterre. Sed & ipsum Salomonem regem alioqui sapientissimū, præ nimio mulierum amore nouimus vsque ad idola adoranda deuolutum. Ita ergo etiam Dei amor, vbi perfectus est, facit hominem obliuisci sui: quia rapit eum extra se, facitq; totū in Deo animo absorberi. Eiusmodi homo non multū de se cogitat, negligitq; quid de ipso cogitent alij: non est sollicitus erga res externas, siue eas quæ nihil ad ipsum pertinent: siquidem corde collecto est, & introrsus verso, atque erga Deum occupato. Et quia in spiritu ambulat, nescit carnis prudentiam. Fit inde nimirum, vt id genus homines interni & in Dei amore absorpti, vbi externa quædam tractanda sunt & temporalia, siue aliqua dicenda, aut conuersandum cum hominibus seculi prudentibus, plerunq; velut pueri sint & inepti, atque moribus, quibus alij magnam adhibent operam excolēdis, incompositi & inciuiles quodammodo ac immodesti appareant, aut quosdam præ se ferant gestus insolitos ac inueteros. Quod tamen totum non accidit ex vitio, sed illa animi abstractione, quæ mundanis & externis sese abiungunt, atque ad Deum recipiunt. Ex qua etiam non tam curant, vt manus componant, quàm vt cordi inuigilent, vt id semper purum seruent, & sursum erectum ad Deum. Quanquam idem etiam nonnunquam illis vsuuenit ex animi candore, bonitate, simplicitate ac innocentia, qua ipsi alios non obseruāt curiosè, nec de vilo malè cogitant, non aduersum alios commouentur: atque ita etiam alios omnes putant esse sui similes candidos ac beneuolos. Vt plurimum etiam ita euenit, vt qualem se quisque sentit, tales putet esse & cæteros. Vnde sicut qui improbus est & fraudulentus, aut eiusmodi virijs & passionibus impugnatur vel subiacet, ille plerumq; est meticulosus, & suspiciosus erga alios, quod & ipsi tales sint: sic ediuerso qui simplex, innocens & fraudis expertus est, de omnibus bene sentit, & omnibus bene confidit.

Quando igitur illi, de quibus nobis sermo est, extra seipsos in Deum amore abstrahuntur, fiunt sui ac morum suorum naturalium, quibus tamen non sit adiunctum peccatum, immemores ac incuriosi: siquidem non obseruant seipsos, & faciunt interdum mira quædam amore eos impellēte, quem reprimere aut cælare nequeunt, sed per signa quædam foras prorumpit, quibus alij diuini amoris imperiti vel expertes immerito offenduntur vel scandalizantur ac temere eos iudicant & contemnunt, stultos eos aut deliros, vel insanos & phantasticos aut hypocritas appellantes: sicque fit vt istiusmodi corrupti homines licet se valde bonos & bene moratos putent, admodū Deo iniuri & execrabiles reddantur, eo quod nec ipsi Dei amore præditū sint, & alios eo præditos despiciant ac persequantur, atque ex consequenti etiam proximi charitatem non habeant, quem contemnunt. Qua re certè grauius peccant. Si enim nec malos licet despiciere, tametsi vitia eorum odisse debemus, quanto minus boni spernendi sunt? Illi verò grauissimè

Deum

Paradigma
amoris in-
fani.

1. Reg. 15.

Amori veto
proprium
quid sit.

Amor verus
quales sui
possessores
efficiat.

Simplicitati
veræ propriū
quidnam sit.

Amicos Dei
quinam per-
sequantur ac
offendant.

T. VI
22

Deum offendunt, qui non ex errore, sed malitia & inuidencia alios perfe-
quuntur, eisq; detrahunt, quos tamé bonos esse & vitam inculpatá ducere non
sunt nescij, ac nihilominus stimula: e inuidia illis derogat & obloquuntur,
eo quod ipsi tales non sint, aut illis sint impares, vel inhonorati. Sed de his
satis dictum sit. Alterum amoris igni signum est, quod non potest fanari
qui illo ardet, loquendo & audiendo de eo quem diligit: quia *ex abundantia
cordis os loquitur*. Qui ergo libenter de Deo miscet colloquia, quosq;e
iuuat audire de illo, hoc ipso significant se amare Deum. Contra qui cum
tædio & impatientia percipiunt, si quid de Deo dicatur: alacres autem & re-
tenti sunt ad percipienda vana, scurrilia, perniciosá, hi nimirum satis de-
clarant se aut parum aut nihil amare Deum. Quo tamen morbo proli-
dolor pené omnes laboramus. Futilia vitro cirroq;e fundere & haurire
verba, colloqui de superuacaneis mundi rumoribus, de aliorum vitijs ser-
monem protrahere, & id genus alia aceriam peiora linguæ errata admi-
tere iucundum nobis est, adeo vt præ eiusmodi confabulationibus sæpe etiam
cibum, potum, somnum atque etiam propriam salutem & res serias neg-
ligamus, neque interim alicuius pensi habeamus, quod tamen nos magno-
pere curare oporteret, multis sæpe & grauib; tum nostras, tum alienas
nos animas vulneribus conficere, neque grauissimam temporis præciosissimam,
aut si animaduertimus, tamen perinde nos id moueat, ac si nihil inde ad nos
incommodi redeat. Quod reuera signum est euidentis diuini amoris, vix re-
nuem nostris in pectoribus hæzere scintillam. Vbi est thesaurus tuus o
Christiane, ibi est & cor tuum: & vbi cor tuum, ibi est & os tuum: Hoc est,
quod tibi magis cordi est, quodq;e impensius diligis, de eo studiosius cogi-
tas, & crebrius verba facis. Vnde est apud Diuum Ioanem Chrysostomum:
Hic amantium mos est, vt amorem suum silentio tegere non possint, sed
prodant eum ac aperiant necessarijs amicis. Namque eius flammæ intra
pectus suum cohibere nequeunt. Itaque frequenter eum proferunt, vt ipsa
narrandi assiduitate quoddam immenti amoris sui solatium capiant ac re-
frigerium. Hanc amorem igneum accepere Apostoli in Pentecoste in lin-
guis igneis cuius ardore incitati totum peragrarunt orbem, & linguis ig-
neis, id est, amore ardentibus prædicarunt Euangelium Christi. Hic idem
amor fecit sanctos martyres etiam in tormentis confiteri Christum, & ab
inuocatione ac prædicatione nominis eius ad mortem vsque minimè cessare:
sicut de quibusdam memorix proditum est præcisus linguis nihilominus
eos Domini virtute, cuius amore flagrabant, Christum prædicasse. Deni-
que eodem amore inflammati Ecclesiæ præclari Doctores Paulus, Augusti-
nus, Hieronymus atque per plures alij, scriptis suis Christum prædicarunt,
& ad bene beateq;e transigendam vitam nos copiosissimè instruxerunt. Non
poterat sonus linguæ eorum vbique terrarum audiri. Eam ob rem libris
præstiterunt, quod voc: non potuissent. Et iam mundus totus scriptis eor-
um plenus est, & plus quam mille annis eruditus. Et licet suo æuo etiam
oris officium non neglexerint, longè tamen vberiorum fecere fructum
scribendo quam dicendo: quandoquidem latius patent ac propagata sunt
sorum scripta, quam voces. Tertium amoris signum est, quod amor in a-
mantis

Amor insatiabilis quid sit. Matth. 12. Lucæ 6.

Amoris Dei signum infalibile quodnam sit.

Amoris secundi signa quodnam sint.

Matth. 6.

Chrysost. Mos amantium quis.

Actor. 2.

Amoris Dei fructus qui snt.

Libros scribendi quidam sanctos Dei impulerit.

maius pectore flagrantissimum excitat desiderium, ut possit adesse dilecto. Quod si non liceat illi perpetim adesse & cum illo permanere saltem ut possit illi colloqui, aut certe vel aspicere. Quod si nec id detur, cogit eum per loca discurrere, atque eorum sine locorum, siue hominum presentia & consuetudine delectari, quibus nouit dilectum esse usum familiariter. At vero si nihil horum concedatur, si quod habet dilecti munusculum aut monumentum, sapius id contemplatur, atque illius aspectu interim fouet & recreat amorem suum. Potest id probari etiam exemplis quotidianis amicorum eiusdem sexus, inter quos socialis & vehemens feruet charitas. Evidentius autem colligi licet ex amore carnali inter quos disparis sexus sese mutuo amantes, qui pro sui amoris temperanda insania, si non liceat aspectu aut colloquio mutuo perfrui, munuscula vicissim data & accepta contemplantur, osculantur, & interim pro amore puerili ac stolido etiam lachrymas fundunt. Porro euidentissimè id constat, non tamen nisi perfectis, ex amore diuino, quo qui multum feruent, mirum est quantopere cupiant dissolui, & esse cum Christo, illum facie ad faciem videre, illo perfrui, cum illo manere semper. Quod cum non possint nisi moriantur, etiam mors ipsa illis optatissima est, sicut scriptum est: Sancti mortem habent in desiderio & vitam in patientia. Exemplum huius habemus in Apostolo Paulo, cuius si vultis nosse desiderium, verba audiat. Ait enim de se ipso. Cupio dissolui, & esse cum Christo. Et: *Infelix ego homo, quis me liberabit de opere mortis huius?* Habemus itidem exemplum in Dauid rege sanctissimo, cuius ista sunt verba: *Quomodo desiderat ceruum ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Si cui placet, legat totum illum Psalmum & videbit feruentissimo amore velut ebriam animam. Quid vero dicemus de Baptista Ioane? qui ut fuit omnium sanctissimus, ita haud dubie totus mirum in modum aspirauit ad conspiciendum presentem Dei vultum. Inde est quod etiam martyres, quidam usque ad hoc mori fuere parati pro Deo & iustitia, ut ipsi etiam vitro se prodiderint. Denique sancti omnes eiusmodi feruent Dei desiderio idque dum compleatur, interim sese consolantur alloquendo eum precibus continuis, audiendo eum loquentem sibi in scripturis, commemorando dona & beneficia illius, ac potissimum sapius accedendo ad sacram communionem in qua summum & excellentissimum nobis praestatur monumentum amoris diuini, ubi habent eum quem diligunt reuera presentem, licet non eo modo omnes sentiant ac fruantur, sicuti est. Atque hinc potest colligi, eum in quo mundi appetitiones extinctae sunt, & caelestia feruent desideria, cui mors in votis est, eo nomine ut possit esse cum Christo, quique nulla ex re maiorem capit consolationem, quam ex venerabili sacramento, certo posse considerare verè se Dei amore praeditum esse. Quibus tamen quisquis se carere sentit, explorare debet causas quamobrem careat, iisque cognitis, corrigere sese, & Dei gratiam implorare.

Quartum signum amoris huius est, quod amans cupit modis omnibus eum quem amat honorare, extollere, praedicatione & laudibus efferre, alijs amabilem efficere ac commodare: eius iniuria & contemp-

Amor vultus quis.

Philipp. 1.
1. Cor. 13.
Gregorius.
Philipp. 1.

Rom. 7.

Psalm. 41.

Amorem Dei
verum augetur
per sacram
communionem.

Amor ut
amatum honore alicui
cupiat.

T. VI
22

indiscriminatim est in illis qui honestè & qui turpiter amant. Siquidem neutri æquanimiter ferre possunt, vt aliquid dicatur mali de eo quem diligunt, tantum abest, vt aliquid illi mali fiat. Atqui longè præclarior in illis id ternere licet, qui Deum perfectè amant, quorum est hoc summum desiderium, eoquè nocte ac die conantur, vt Deus cognoscatur, laudetur, ametur, honoretur ab omnibus, eius voluntas fiat, eius præcepta seruentur. Nec hoc labore fatigantur: & si videant ab alijs itidem Deum amari & honorari, maximè exhilarantur: si verò contemni cum animaduertant, dolent acerrimè. Possent id multis sanctorum exemplis confirmari, quos admodum cruciauit contemptus Dei, & præcipuè exhilarauit cultus & honor Dei, quem vnice charum habebant. O quam longè absunt à sincero Dei amore, qui consilio vel auxilio suo perdunt animas quas Christus redemit sanguine suo, illiciendo eas ad peccata quibus offenditur Deus: aut qui deliberata ratione siue proprijs, siue alienis delectantur peccatis, qui iactant sese de malis suis. Sed eos missos faciamus. Quintum signum est, quod illi qui perfectè amat, cupit & sese & omnia sua impertiri illi, quem diligit: est illi vna cum eo voluntas: non eum vult contristare, vel offendere: facitque & patitur quicquid potest, ne illum offendant. Id verò maximè proprium est amori diuino, quo quisquis feruet, donat sese & omnia sua Deo ac diuino honori & voluntati, adeo vt mori malit, quod est etiam ad salutem necessarium, quam peccatum aliquod mortiferum, quo grauissimè Deus offenditur, perpetrare. Quanquam perfectus amor non solum mortiferum vitat peccatum sed omne etiam Dei beneplacitum studet exequi. Ita nimirum Baptista Domini Ioannes libentissimè vitam contempsit temporalem ob amorem Christi, malens tyranni iussa contemere, quam Dei. Cuius exemplo nos charissimi instrumur, nihil nobis Dei voluntate antiquius esse debere. Hominibus placuisse parum prodest: sæpè verò & nocet plurimum. Deum autem offendisse non potest non obesse grauiter. Itaque cum omnibus Dei amicis moriamur vitijs & perturbationibus nostris, atque priuato & vitioso calcato amore, studeamus in nobis augere Christi feruentem amorem, qui quanto in nobis fuerit feruentior, tanto erimus in calis beatiores & Christo coniunctiores, eodem ipso præstante, cui est cum Patre & Spiritu sancto omnis honor & gloria in secula seculorum, Amen.

Amor communicatius quis dicatur.

IN FESTIUITATE NATIUITATIS GLORIOSISSIMÆ SEMPER VIRGINIS MARIE, Epistolam & Euangelium cum Paraphrasi & Exegetica siquære in festo conceptionis eiusdem.

SERMO I. IN EADEM SOLENNITATE

Quo iure Beata virgo Maria domus Dei dicatur & sit.

Sapient. 7.

Sapientia adificauit sibi domum, excidit columnas septem, Proverbiorum 1 X. Cum omnium sit artifex sapientia, fratres mei, omnem habens virtutem, per quam omnia etiam consent, vnum tamen operum eius ceteris est